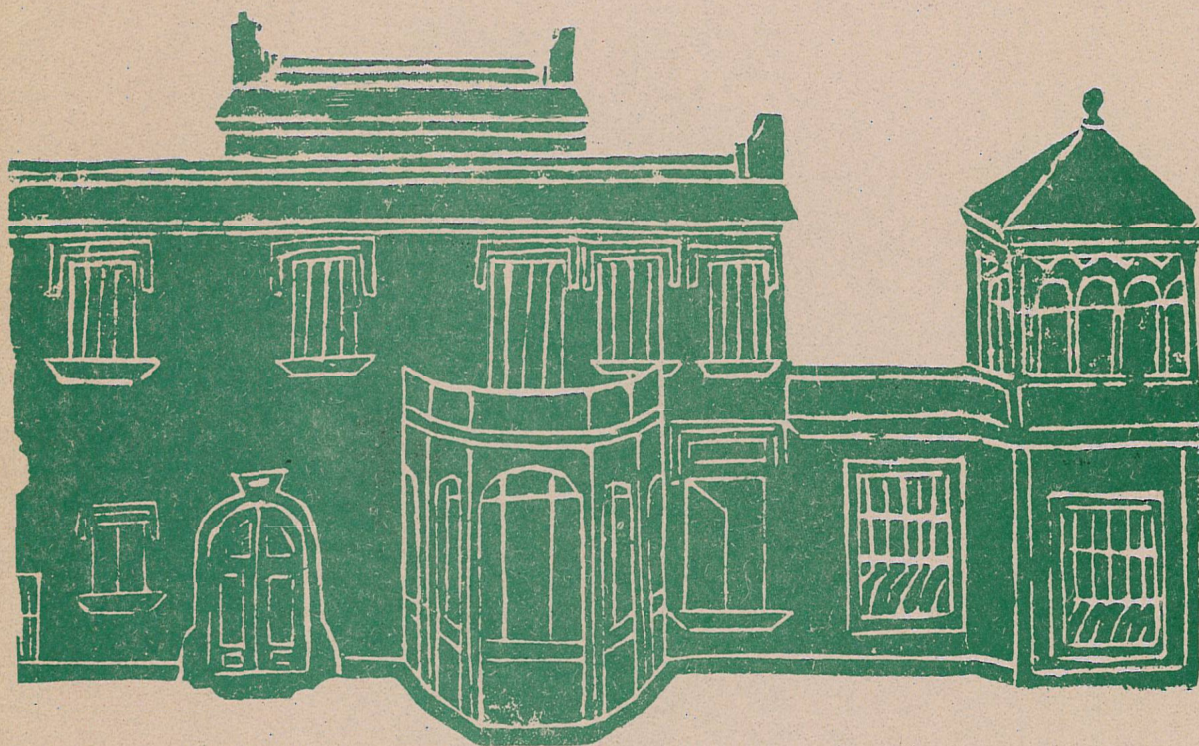

L'AMIC

NUMERO 1

JUNY DEL 1937

**ESCOLES NACIONALS DE
BONMATÍ**
(GIRONES)

L'ÀOIC

FULLS DE VIDA ESCOLAR

GUTENBERG

REDACTAT I IMPRÉS PELS ALUMNES DE LES
ESCOLES NACIONALS
DE
BONMATÍ (GIRONÉS)

LLINDA

Permete'ns, amic lector, que abans d'endisar-te en la lectura de les pàgines de L'AMIC t'expliquem el que és i el que vol representar el nostre periòdic escolar.

L'AMIC és un recull de redaccions, dibuixos, logogrifs, acudits, problemes d'enginy, notícies, etc., etc. Redactats i impresos pels alumnes del Grau Superior de les nostres Escoles Nacionals. Les oferim modestament al públic amb la il·lusió de que aquest serà indulgent amb els errors que hi puguin haver, i es farà càrreg de l'alegria que ens produeix veure uns treballs nostres en lletra d'impremta, i repartits i comentats pels nostres familiars i amics.

Tots els alumnes hem col·laborat en la redacció d'aquestes pàgines; tots hem fet treballs pel periòdic, els quals han estat llegits, comentats i corregits en la classe.

En aquest número hem hagut de vencer les grans dificultats que suposa l'aprenentatge del difícil art d'impresor; de manera que en aquest nostre primer número, hem hagut de tenir més cura en la part tècnica que en la part de selecció dels treballs; procurarem que els altres números de L'AMIC siguin molt millors.

L'AMIC té també una altra finalitat; surt amb ganes d'ésser un campió en la lluita contra les males pasions i baixos instints, i contra la incultura, i a favor de la justícia i germanor que deuen existir entre els homes; en les seves pàgines no hi trobareu mai cap escrit que us pugui avergonyir sinó al contrari, en ells farem l'aprenentatge per tal de que el dia de demà, ja homes, posem sempre la nostra ploma en defensa de l'oprimit i al servei d'un ideal noblement sentit i intel·ligentment comprés.

La Cooperativa de les Escoles Nacionals s'ofereix també a tots aquells que desitgin fer treballs d'impremta, com programes, targetes, timbratge de cartes, etc., i d'una manera especial l'Ajuntament, per a tots els treballs que tinguin a bé encarregar-nos.

Per la Junta Directiva

El President:
Pelai Coll

VIST I PLAU
El Mestre
Cesar Ballesta

El Secretari
Benet Valentí

A G R A I M E N T

Només faltaria que en aparèixer el nostre primer exemplar de L'AMIC no donéssim les gràcies als nostres benefactors que ens han proporcionat l'IMPRESSA.

Així és que en mon de tota l'ESCOLA mostrem la nostra gratitud a l'AJUNTAMENT per haver fer un acte tan beneficiós a l'ensenyança.

LA REDACCIÓ

L' A M I C

Company:

Ja ha sigut publicat el nostre periòdic escolar L'AMIC.

Llegeix-lo amb afició. T'instruirà.

Pensa, quan el llegeixis, que és un periòdic d'una Escola. Tots els treballs que en ell hi han són fets dels alumnes, no copiats.

Els alumnes hi col·laboren amb el màxim d'interès, procurant posar-hi cada un bons articles instructius.

Conserva el nostre periòdic bé i fes-ne bon ús puig que el pots considerar com una revista o un llibret fet per varis i petits autors. Jo sé company, que avegades et queden estones durant les quals no saps el què fer: llegeix L'AMIC no t'avorriràs puig al contrari tindràs interès en propagar-lo. Espero que tú amic i aimant de l'Escola que conservaràs, propagaràs i faràs bon ús del nostre periòdic. També dispensaràs als alumnes el errors que puguesin fer als seus articles, puig que no soms nosaltres grans autors ni periodistes.

¿Oi que serà així lector?

Casimir Pla

L'ESTACIÓ METEREOLÓGICA

En el nostre Grup Escolar i tenim instal·lada una Estació Meteorològica.

Dita Estació es troba a la part S., W. de l'Escola.

Aquesta Estació està composta de pluviòmetre, termòmetre, higròmetre, rosa del vents, i un panell. Amb el pluviòmetre sabem els mm. d'aigua que cau cada dia, mes, anys, etc.

L'esmentat pluviòmetre ens el regalà el Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

Amb el termòmetre sabem les temperatures tèrmiques que són: màxima, mínima, mitjana i oscil·lació.

El panell ens serveix per saber la direcció del vent.

Pere Costa

LES NOSTRES ESCOLES

Les nostres escoles es troben situades a la part alta de la població, per qual cosa podem desde la mateixa al·lir bonics panorames. Aquesta escola té el nom de GRUP ESCOLAR DIDAC TARRADELL. Dit Grup està voltat de bonics jardins on les flors despleguen llurs corol·les. El camp de tennis és un dels molts divertiments de l'Escola en el qual els alumnes practiquen un bon esport. Davant d'aquest Grup hi ha un Camp de Pràctiques Agrícoles en el qual tots els alumnes porten llur col·laboració. La nostra escola està formada per tres sales d'ensenyança, una Biblioteca, sala de ping-pong i altres habitacions.

Ara més que mai els alumnes van a l'escola contents i alegres en contemplar la seva casa d'instrucció, la qual amb cura procuren conservar-la neta i agradable.

Palai Coll i Ramón Parareda

ELS JARDINS

En la nostra Escola tenim un jardins molt bonics. Primer no es cultivaven però un dia s'acordà que donessin una parcel·la a cada alumne que en volgués; quasi totes en volgueren i se'ls hi donà; quan la tingueren, totes la cultivaven molt bé.

En aquests jardins hi han varies classes de flors que són: polònies, nevada, xeringuilla, dàlies, lilà, etc.

Rosa Pla

ooOoo

L'ESTEL

L'estel és pot fer de canyes i roba i també de paper sol. Un dia, que varem parlar de Benjamí Franklin, a la nostra escola en varem fer un de forma exagonal amb roba blanca i amb una llarga cua.

Aquests estel el varem provar a dalt del viver que hi ha al costat de l'escola i com que era massa pesant va caure dintre l'aigua.

Al cap d'uns dies un home, en Joan Oliveres ens en va fer un que també tenia la mateixa forma i a l'hora de l'esbarjo el varem provar; Aquest ja anava amunt, amunt, i al cap d'una petita estona ja tornava a caure; Que formós era amb aquella llarga cua.

Josep Casadevall

ooOoo

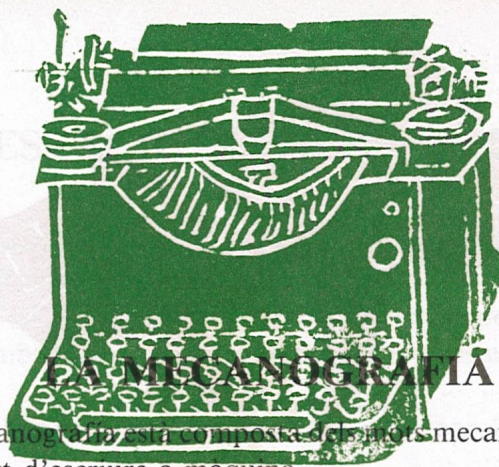
EL SAFAREIG DEL POBLE

Aquí a Bonmatí, han arreglat el safareig que era una cosa que convenia molt, i també l'han covert perquè era molt necessari per l'estiu i per l'hivern; a l'estiu perquè hi feia molta calor i a l'hivern quan plovia també era molt enredat perquè no es podia rentar, i aixís d'aquesta manera podrem amb molta comoditat.

El safareig aquest està situat quási a la cantonada del primer carrer que es troba vinguent de l'estacio de ferrocarril, aquest safareig és molt gran i té de fondària 1 m. i per anar-hi els habitants de la Colonia tenim bastant bon camí.

Em sembla a mi que sensa desalabar els de la comarca és un dels millors que hi ha.

Emilia Ros

La paraula mecanografia està composta de dos mots: mecano (màquina) i grafia (escriptura) això és; l'art d'escriure a màquina.

En el nostre Grup hi tenim una màquina d'escriure marca «Hispania» la que abans hi havia a la Conselleria; encara que les millors siguin la Underwod i la Hispano-Olivetti i que la nostra marca no tingui gaire enomanada per una Ecola com la nostra va bastant bé.

La nostra màquina la tenim a la Biblioteca; en la part superior hi ha un rétol que diu: «Mecanografia» i a sota d'aquest un altre que diu «tingueu cura de pulsar les tecles així: junt amb un dibuix indicant les que li corresponen a picar cada dit.

Per mitjà d'ella els alumnes aprenen d'escriure a les hores de lleure.

La mecanografia és un dels factors més importants en el comerç, en cap despatx pot mancar la seva corresponent màquina d'escriure, car és molt útil, s'escriu amb molt més rapidesa queda més clar i més net.

El més principal de la mecanografia és tenir-hi pràctica i no mirar el teclat, ja que el que més es solen fer són còpies i així sense mirar les lletres s'hi està la meitat menys de temps que s'empleia mirant-la.

Pere Motjer

ooOoo

UNA PREGUNTA ALS ALUMNES

¿Quina és la professió que més t'agrada?

P. Costa Torrent, *mecànic*

J. Costa Torrent, *aviador*

Josep Pol, *paleta*

Josep Huix, *mecànic*

J. Costa Torrent, *xofer*

Josep Massa, *xofer*

Josep Casadevall, *mariner*

Ramon Masacs, *mariner*

Josep Serrat, *mecànic*

Santiago Guix, *aviador*

Palai Coll, *músic*

Ramon Ros, *mariner*

Lluís Massana, *confiter*

Joaquim Vila, *tecnic del paper*

Pere Motjer, *teneduria de llibres*

Benet Valentí, *barber*

Josep Castenyer, *aviador*

Joan Boada, *mariner*

Josep Barnades, *mecànic*

Josep Pigem, *xófer*

Joaquim Güell, *aviador*

Ramon Torrent, *aviador*

J. Costa Torrent, *mariner*

Josep Giralt, *mariner*

Ramon Parareda, *advocat*

Avelí Rovirola, *treball de fàbrica*

Joan Massana, *enginyer*

Epifani Lozana, *mariner*

Casimir Pla, *mestre*

J. Costa Vinyoles, *músic*

LES NOSTRES SESSIONS DE CINE

En el nostre Grup Escolar tenim organitzades unes sessions de cine.

Aquestes sessions tenen un caràcter molt instructiu es celebren generalment els dijous i els dissabtes. Per animar més l'acte tenim instal·lat un fonògraf que toca una música molt animada.

La Junta Directiva de la Cooperativa és la que es cuida d'escollir les pel·lícules més apropiades a l'ensenyança; de les moltes que s'han projectat les que més ens han agradat són:

Caputxeta Roja

El judici de Salomó

Xarlot sastre

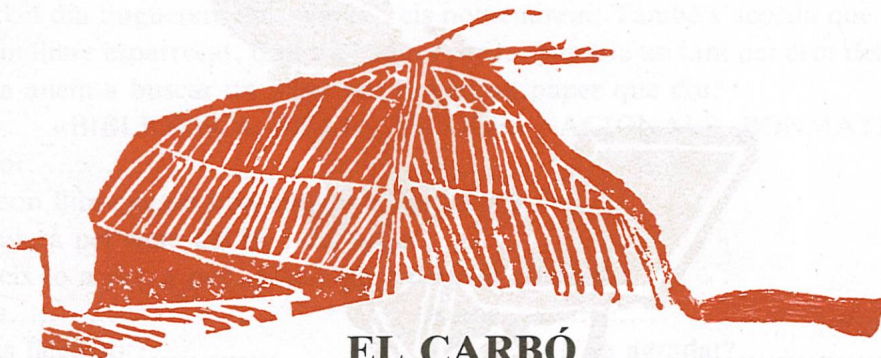
Xarlot policia

L'aparell cinematogràfic és un «Pathè-Baby» també tenim un aparell de cine «Nic» de dibuixos animats.

Dolors Valentí

Carme Surroca

Montserrat Massana.

EL CARBÓ

El carbó es fa d'alzina, roure, etc. El carbó més bó és d'alzina. El meu pare és carboner, ja he vist com fan el carbó. Primer tallen la fusta; ja tallada fiquen els socs més grossos a sota; llavors són apilonats els socs fins que queda com una barraca sense porta. Quan ja està tota apilonada fiquen unes branques que tapen tots els socs, llavors tapen els brucs de terra i quan està tot cobert de terra, al cim i deixen un forat i per allà l'encenen. Quan ja fa dies que és encesa llavors fan forats al voltant d'ella. Llavors quan ja el carbó està fet el treuen poc a poc; treuen també brases de foc però les apaguen amb aigua.

Quan el meu pare treballa a les carboneres jo li porto el dinar i surto mitja hora més aviat de l'escola.

Santiago Guix

UNA MALIFETA

Un dissabte s'esdevingué que una colla de nois anàrem a passeig pel jardins de l'Escola, hi en Masachs ens digué -Nois els cim d'un xipré hi ha un niu anem-lo a espatllar? I així acordàrem fer-ho. Agafarem una canya i En Massa i En Masacs pujaren a l'arbre quedant-se En Joan Costa i l'Avelí Rovirola i En Joaquim Costa a vigilar, doncs el nostre Mestre encara era a l'Escola a aquella hora. hi quan estavem a punt d'espatllar-lo vet ací que aparagué el Mestre el qual es posà els dits a la boca recomanant silenci als de baix. Mentrestant els de dalt l'arbre continuaven enreunant.

—Ja el veig.

—Ja quasi hi arribo.

—Acosta la canya.

—No ve pas el mestre?.

—No no ve pas perquè es aquí, contestà aquest. Ja us imaginareu l'espant que varem passar tots.

Aquell dia ens tocà netejar la paperera, que per cert tinguérem molta feina.

D'aquest cas n'hem parlat a l'Escola hi havent promés nosaltres no tornar més s'acordà que es publiqui a L'AMIC per coneixement de tothom.

Avelí Rovirola

Josep Massa

Joaquim Costa

Joan Costa

Ramon Masacs

JA TENIM IMPREMTA

Per fi a l'escola ja tenim impremta, que és molt bonica.

Ja feia molt temps que demanàvem l'impremta. El senyor Ballesta cada dijous anava a Girona per assumptes de l'impremta. L'impremta està formada per dos corrons o rolleus, un plat, la rama i altres coses.

Els nois més grans componen i descomponen.

El diari que nosaltres fem s'anomena L'AMIC.

També fem dibuixos en Linòleum; i tenim una màquina de Pirograva; són fets pels alumnes.

Tots els nois i noies fem treballs i dibuixos per el periòdic i els llegim a l'hora de classe.

Josep Giralt

Ramon Ros

HIVERN

Tot anant cap a l'Escola
he trobat un ocellet
que volava tot solet
per espassar-se el fred.

Al cap d'una estona
s'aixeca amb delit
la fred ja passada
que l'havia entristit.

Piulava, piulava
piulava de fred;
de sobte s'atura
en un arbolet.

Joan Boada

ooOoo

LA NOSTRA BIBLIOTECA

A la nostra Escola tenim una Biblioteca Circulant, on hi ha més de dos cents volums catalans i castellans. Tots els alumnes poden anar a buscar llibres per llegir, així com també les persones del poble aficionades a la lectura. Hi ha el Diccionari Espasa amb vuitanta volums.

També hi ha 4 bibliotecaris per donar els llibres i per tal que sempre hi hagi ordre i segons un rétol que hi tenim posat, que «cada cosa al seu lloc i un lloc per a cada cosa».

Un dia tinguerem una reunió i els nomenarem; També s'acordà que el que tornés un llibre esparrecat, brut o l'hagués perdut pagaria un tant per cent del seu valor. Quan anem a buscar un llibre ens donen un paper que diu:

«BIBLIOTECA DE LES ESCOLES NACIONALS, BONMATÍ»

Lector.....

Un bon llibre és un bon comany. Respecta'l.

Et guiarà pel camí del bé i del saber.

Llegeix-lo a poc a poc. Fixa-t'hi. I després contesta:

Obra.....

Autor.....

L'has llegit tot?.....

T'ha agradat?.....

Quin és el tros que t'ha agradat més?.....

De que parla?.....

Procura conservar-lo net i ben nou. Posa-l'hi cobertes.

En tornar el llibre s'ha de portar la fulla contestada.

També tenim revistes infantil que ens envien cada setmana les quals, són Potcholo, TBO, Pulgarcito, Shirley Temple, Aventurero, Yumbo, etc.

Els ex-alumens, o sigui els que no venen a l'escola han de pagar una cuota de 0'10 ptes. per llibre, els alumnes paguen la voluntat.

Tots els alumnes esperem que la gent del poble vingui en aquesta biblioteca a demanar llibres per llegir, ja que no en venen gaires i això es perquè no saben que a la nostra escola tinguem una Biblioteca Circulant.

Maria Castanyer

EL MEU GATET

A casa tinc un gatet molt bonic que li dic Blanquet i és molt manyac.

Sempre em segueix.

Jo l'estimo molt i sempre que em veu ve de seguida.

Ramon Masacs

ooOoo

EL CAMP DE PRÀCTIQUES AGRÍCOLES

Havent-hi davant l'escola un terreny erm el dividirem en parcel·les i a cada parcel·la se li donà un número i es sortejà.

Resultà que en algunes parcel·les hi havia arbres fruiters. Llavors es digué que els fruits els donariem a la Cooperativa i ella els podria vendre en benefici de tots.

En les parcel·les s'hi cultiven hortalises i llegums; cada setmana són nomenats dos inspectors; aquests són els que tenen l'obligació d'anar a visitar dues vegades al dia el camp i arreglar si alguna cosa està en desordre.

El camp està format per 40 parcel·les; tots els parcel·listes tenen l'obligació de cultivar la parcel·la de manera que no hi hagi cap tros erm.

Alguns alumnes ja han collit algunes coses com patates, alls, pèsols, etc.

Han arrencat aquestes llavors per plantar viandes d'estiu. En aquest camp hi han fet un camí, així com també recs per a regar, cosa que fem quan hi ha sequedat. També hi tenim en el nostre Camp dues parcel·les que són explotades per la Cooperativa, hi hem fet patates que aviat arrencarem.

Tots els alumnes tenen molta afició a treballar la seva parcel·la.

Josep Massa i Josep Pigem

UNA EXCURSIÓ

Un dia tractarem de fer una excursió a S. Afra; dos quarts de sis del matí, ja es sentien crits i enraonaments d'alegria per tots els carrers.

Eren les sis quan sortirem del poble; ens posarem a caminar, quan el sol començà a picar ja havíem fet un bon tros de camí i llavors ens posarem a esmorzar; després d'esmorzar tornem a emprendre la ruta fins arribar a S. Grau.

Quan forem a dalt ens trobarem una miqueta cansats. Llavors el mestre ens digué que reposéssim allí en un plà; al cap de cinc minuts ens ensenya el Golf de Roses, l'Empordà, la Selva, el Gironès, cap de Norfeu, cap Estartit, etc.

Atra volta emprenguerem el camí fins arribar a S. Afra; quan forem al lloc hi havia una font; varem veure aigua que era molt fresca; allí llegirem.

Després dinarem i en acabar de dinar reposarem una bona estona i tornarem caminar en direcció al Ter. Quan arribarem a la barca determinarem d'anar a berenar a la font d'en Coromines i en ésser a la font n'hi varen haver que varen veure aigua picant; en acabar de berenar tornarem a la barca de Bescanó; abans d'atravesar determinarem venir a peu i no amb el tren.

Quan arribarem a Bonmatí eren les set. I ens va agradar tant que ens va fer ganes de tornar-hi una altre dia.

Rosa Rovirola i Catalina Masacs

ooOoo

LOGOGRIFICS NUMERIC

1 2 3 4 5	Nom de dona	1 2 3 4 5 6 7 8	Nom de dona
5 3 3 5	Nom de dona	1 8 4 5 6 8	Se'n fa pa
3 2 4	Par del dia	1 5 4 8	A les festes majors
1 5	Animal	3 2 5	Líquid
2	Vocal	7 3	Nota musical
		2	Xifra romana

Joan Boada

Josep Castanyer

EL BILLAR

El Billar, es un juego muy bonito de la escuela, que se juega así; consiste en tres bolas cada una de las cuales están numeradas i con dos palos. Las bolas se ponen de forma triangular y el que tiene la primera bola que todas son de marfil, sale, y quando ésta toca a las otras dos, se dice que se ha hecho carambola; después sale el otro y así hasta acabar la partida de treinta, quarenta ó más carambolas; se tiene un yeso generalmente azul, para limar encima de los palos para que no se hagan «sets» puesto que de lo contrario se ha de comprar otra tela y vale mucho dinero.

Es un juego muy bonito, puesto que no es como jugar a cartas y otros juegos; en esto no se juega dinero y además se desarrollan los músculos y los huesos; en una palabra, se hace ejercicio físico, y es además un juego de inteligencia.

Juan Massana

EL GALL

El gall és el rei del galliner. Si no té una Cort com un rei verdader té un corral. A casa tenim dos galls; un vermell i l'altra blanc. Sempre que veuen que les gallines es barallen, ells i corren i les desparteixen. A vegades es solen barallar i sempre s'estarrufen les plomes. Els galls solen menjar ordi, blatdemoro, civada, etc. Tenen una cresta molt grossa i vermella.

Si un gall es baralla amb un altre no es rendirà encara que hagi de morir.

En l'estació Metereològica també vaig fer amb llauna un gall que més tard vaig pintar de color vermell i groc, i ens servirà per assenyalar d'on ve el vent.

Josep Serrat

ooOoo

VAGA DE VOCALS

S. n. v.l.s d.r p.r..l. n. c.m.nc.s

Joaquim Güell

EL NOSTRE MUSEU ESCOLAR

Hem format a la nostra escola un bonic museu d'insectes i demés classes d'animals. I per tal de cuidar-se'n bé, elegiren dues de les alumnes més grandetes perquè així elles es cuiden de recullir amb unes pinsetes els animals que els hi portem nosaltres, que amb molta afició recullim i que elles els donen un bany d'alcohol per conservar-los. Un cop donat el bany els claven amb agulles sobre fustes cada una té el seu cartellet corresponent anomenant les classes d'insectes o animals que fins ara hem estudiat; estan dividits en: insectes, que és el grup més nombrós, aranyes, escorpins, centcament, mol.luscos i crustacis. Els crustacis i els mol.luscos viuen qüasi tots a l'aigua i els pocs que habiten a la terra estan en llocs humits i frescos.

També junt amb aquest animalets, hem recollit unes roques que potser molts dels lectors n'hauran setit a parlar: són les pissarres i el quars.

Maria Viñoles

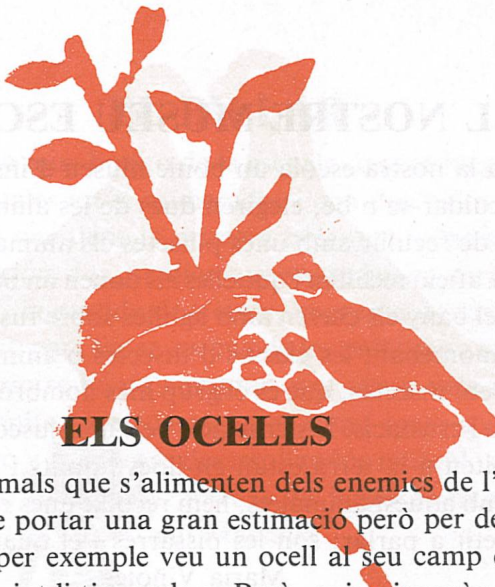

DIALEG

EL MESTRE I L'ALUMNE

- Si continues preguntant ximpleries t'estiraré les orelles.
- I perquè m'estirarà les orelles, Sr. Mestre
- Perquè callis!
- I per que he de callar, Sr. Mestre?

Maria Tarrés

ELS OCELLS

Els ocells són uns animals que s'alimenten dels enemics de l'home; de manera, que aquest els hi hauria de portar una gran estimació però per desgràcia no és així. Si algun pagès a vegades per exemple veu un ocell al seu camp que se li menja un gra de blat, el malaeig i sovint li tira pedres. Però, quina ignorància! Si ells sabessin el que fan no farien coses semblants. No saben que si aquell ocell es menja un gra de blat, també destrueix altres insectes enemics de l'home que s'en mengen a centenars.

Sol ocórrer sovint que uns incultes destrueixen la llar d'aquells ocells i els empresonen després de tans beneficis. Aquí veiem el que sovint passa entre els homes, tal com diu un adagi popular «FES FAVORS A BURROS QUE T'HO PAGARAN A COSSES».

¡Que n'ha d'ésser de bonic un país en el que es respectin els ocells!

Benet Valentí

ooOoo

EL NOSTRE POBLE

Bonmatí està situat a la vorera del riu Ter.

El N. de la Població hi ha, Contastins i el S. i al E. hi ha el riu Ter i al W. S. Julià del Llor.

És un poble de 650 a 700 habitants.

Dita colònia es agregada a Amer es troba dintre el Gironés. Bonmatí té estació ferroviària a la línia d'Olot a Girona, i telèfon de la xarxa Urbana de Girona.

Té per pobles veïns Vilanna, Anglès, Contastins i S. Julià del Llor.

Bonmatí és importan per ses fàbriques sobretot la fàbrica de paper, avui col.lectivisada pels obrers.

Ultra aquesta fàbrica n'hi han dues d'altres les quals treballen el cotò i el fil.

Els obrers es dediquen principalment al treball de la fàbrica hi ha les hores lleures al cultiu de la terra.

A les hortes de Bonmatí es cultiven principalment llegums, hortalisses, cereals i arbres fruiters.

El poble de Bonmatí té l'orgull de posseir unes formoses Escoles Nacionals molt visitades pels forasters.

Josep Castenyer

ELS COLOMS

¡Que en són de bonics els coloms com volen!

En un galliner darrera casa, hi han coloms que cada dia els contemplo quan volen i criden «Bru....bru....»

Un dia va venir un colom a la galeria de casa i a la barana hi havia uns quants grans de veces. ¡I amb quina afició se les menjava! Semblava que no n'hagin menjat mai.

Els coloms son uns bons amics de l'home. Solen ésser blancs i una mica negres al coll i a l'ala.

Aveli Roviola

ooOoo

LES ORENETES

Les orenetes són ocells bonics, treballadors i piulejadors.

La que més abunda a Catalunya i la més simpàtica és l'oreneta de xemeneia que tothom l'anomena amb el nom sol d'«oreneta».

Les seves plomes són bastant acolorides, amb més gràcia que cap més oreneta. Aquesta té tota l'esquena d'un color negra lluent que sembla blau i el front i a la gorja un coloret castanya que sembla rogenic. L'oreneta no és pas l'ocell més petit perquè del bec a la cua gaire bé té un pam.

Les orenetes són molt matineres car quan els altres ocells són al niu elles ja fa estones que són llevades; ja fan voltes tot voltant per les vores de les parets del carrer xisclant d'aquest manera «vit, vitxerivit». Aquest ocell és molt treballador i des-trueix molts insectes. L'oreneta no fa com els altres ocells que busquen insectes a terra sinó que els pesquen al vol; nosaltres no direm pas que ho faci alguna vegada però son poques; el seu vol és molt graciós, fa com una mena de giravoltes molt ràpides i també s'enfila bastant enlaire. El seu niu és com una mena d'olla que és fet de fang, el qual elles el pasten amb la seva saliva, i per tal d'aguantar-lo hi posen tronquets o bé palletes.

Quan el tenen fet hi posen plomisol o bé pèls d'animals. És a dir les orenetes. són d'un bon cor i d'una gràcia extremada que es tenen ben guanyades totes les atencions i les seves delicadeses.

També no cal dir que és l'alegria de les cases de pagés.

Guadalupe Solà i Lourdes Martí

LA MASIA

Un dia tot anant d'excursió a la muntanya quan ja feia bona cosa que caminava, en ésser dalt d'un turó, vaig poder contemplar aquells camps i planúries immenses que desde allí s'alviraven; donant una ullada a l'altra banda a una gran distància es veien unes muntanyes plenes de neu i després a l'apropar-nos vora el turó allí en un raconet es veia una masia molt gran la qual desde dalt semblava una caseta de joguines; al davant de la masia i una mica més avall hi havia un prat sembrat de margaridoies amb una balluguedissa de gallines que s'afanyaven a espicossar l'herba.

Tota d'una sortiren uns cabridets saltironant a l'entorn de llur mare que anaven i venien corrents pronunciant de tant en tant el seu belar trist i llastimós i no varem poder presenciar res més que la posta del sol rogenic que s'amagava darrera la muntanya veïna d'aquell lugaret pintoresc.

Mercè Pigem

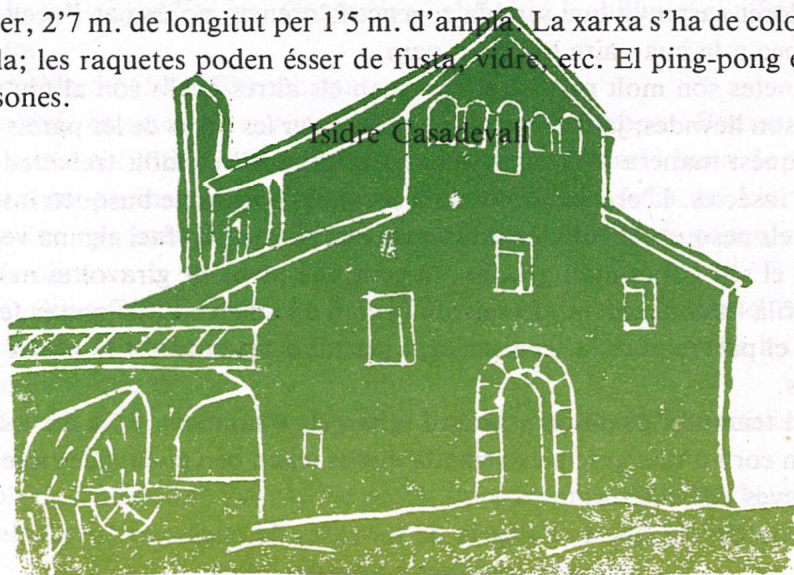
ooOoo

ELS JOCS DE L'ESCOLA

En la nostra escola tenim varis jocs molt bonics i divertits els quals usem en les hores que tenim d'esbarjo i que a tots ens plau molt jugar-hi.

Entre aquest jocs cal citar el tenis; és com una mena de camp de futbol; es juga amb una pala especial que reb el nom de requeta. El camp es divideix en dues parts separades per una xarxa que passa per el mig. El joc consisteix en tirar la pilota d'una part del camp a l'altra per el cim de la xarxa i dins els limits marcats; generalment solen jugar-hi 4 alumnes.

Un altre i molt divertit és el Ping-pong o tenis de sobretaula; es practica en una habitació. Es diu Ping-pong o tenis de sobretaula perquè s'assembla a un tenis petit jugat sobre una taula. El material necessari per aquest joc és una taula, una xarxa, dues raquetes i algunes pilotes. Les dimensions reglamentàries per la taula de matx, han d'ésser, 2'7 m. de longitud per 1'5 m. d'ampla. La xarxa s'ha de colocar al centre de la taula; les raquetes poden ésser de fusta, vidre, etc. El ping-pong es juga entre dues persones.

Isidre Casadevall

HABLA UN REFUGIADO

Nací en Villaverde, provincia de Madrid.

Vivia allí con mis padres y hermanos quando estallaron los sucesos; pocos dias después tuvimos que salir del pueblo llevandonos lo que pudimos y nos dirigimos a Madrid en casa de una prima.

Al dia siguiente vinieron los aviones a bombardear y nos refugiamos en una cueva; cuando las bombas caian lejos de nosotros se oia mucho ruido però cuando caian cerca no, una de ellas cayó muy cerca de nosotros y se nos llenó la habitación de polvo de los escombros y tosimos mucho.

Al dia siguiente volvieron a bombardearnos y nos refugiamos en un bar donde una de las noche que estuvimos alguién se dejó el gas abierto y si no es por el hijo del amo que se puso malo aquella noche morimos asfixiados sin darnos cuenta.

Mas tarde nos fuimos a la calle Reforma Agraria donde vivian mis tios y allí nos cayó en la casa del lado destrozando siete pisos.

Al mes mi tia empezó a llevarse nuestra familia a un pueblo llamdo La Guardia; nosotros seguimos en Madrid y a los pocos dias llamaron los camaradas de Cataluña a la compañía de mi padre diciendo que querian cinquenta niños para cuidarlos. entonces mi padre nos apuntó para salir para Cataluña.

Nosotros alegres por venir y tristes porque dejábamos a nuestros padres; salimos al dia siguiente.

Fuimos a la calle Torrijos, cine Salamanca. Allí aguardamos un par de horas la camioneta, nosotros y otros niños que venian con nosotros; llegó la camioneta y a las diez de la mañana salimos para Ocaña; pasamos por el pueblo de La Guardia y Alcalá de Henares donde nuestros tios y primos estaban. Llegamos a Ocaña a las cinco de la tarde y estuvimos hasta las once de la noche esperando en tren; de allí salimos para Alcazar de San Juan.

(Continua)

Llegamos a la una de la madrugada y de allí salimos a las cuatro de la mañana para Valencia y al ir al tren para Valencia nos dieron una caja de naranjas. Llegamos a Valencia a las ocho de la noche.

Allí fueron a buscarnos y nos llevaron a la casa roja de Valencia y de allí a un edificio donde estaban todos los evacuados y luego al otro día al medio día salimos para Barcelona y llegamos a Barcelona a las diez de la noche y fuimos a una casa de allí al lado de la estación y nos dieron chocolate.

Y desde allí nos llevaron al hotel Palace de Barcelona, donde nos dieron habitaciones y allí estuvimos unos días. Estando en Barcelona nos destinaron para donde debíamos ir; a nosotros mis hermanos y yo nos trajeron a Bonmatí.

Hace tres meses que estamos en Bonmatí, al día siguiente fuimos a la escuela y me vi muy animoso por los niños que ahora son compañeros. Nosotros estamos destinados: mi hermano Joaquin en casa de Conrado Motjer; Grabiél en casa de Joan Pagés, y yo en casa de Antonio Oriol. Todo el mundo nos trata muy bien y estamos muy contentos.

Epifanio Lozana

ooOoo

TRES NENS REFUGIATS

Aquí a Bonmatí fa tres mesos que vingueren tres nens refugiats, els quals són tres germans: l'un es diu Epifani, l'altre Grabiél i l'altre Joaquim Lozana que estan junts amb nosaltres a l'Escola.

A nosaltres ens agrada sentir el gran llegir perquè en sap molt més nosaltres.

Quan llegeix el català no en sap gaire i a nosaltres ens fa molta gràcia.

Com que són tan bons nois qualsevol favor els hi fariem de bon grat. Segons expliquen ells han passat moltes tristeses d'haver de deixar els pares i el seu poble que els hi sap molt de greu a nosaltres també ens sabia molt de greu d'haver de marxar del nostre poble i d'haver de deixar els nostres pares. Tant de bo que la guerra s'acabi aviat i que puguin tornar amb els seus pares; tornar al seu poble que estarien molt contents de poder-hi tornar.

Encarnació Artigues i Maria Comes

VAGA DE VOCALS

M.s v.l .n .c.ll .n l. m.

q.. v..r. .n. .g..l. v.l.r

Casimir Pla i Pere Motjer

LOGOGRIF NUMERIC

1 2 3 4	Poble català
3 2 1	Nom d'una lletra
2 1	Cosa de l'home
2	Consonant

Avelí Rovirola

ooOoo

LA CARDINA

A casa teniem una cardina molt bonica que cantava molt bé, era d'un color groc brillant. Ens l'estimavem molt, cada dia em cuidava de donar-li menjar i canviar-li l'aigua i posar-n'hi de fresca; al dematí la posavem a fora i el vespre l'entravem.

Però un dia la meva mare traient-la a fora li escapà, la gabia i cardina van caure a baix.

Quan vaig anar a collir-la la vaig trobar morta, pobre cardina.

Vaig tenir un gran disgust vaig enterrar-la sota el roser del meu jardí.

Maria Ros

EL BLAT

Ahir varem anar cap allí a Can Moner a veure com segavem; eren set segadors. Que bonic que era el blat de la manera que era ros!. D'un tros lluny semblava terra molla i molt regada.

Quan feia ja un ratet que hi erem, va arribar la mestressa de la casa que els va portar el berenar. Era bonic veure com menjaven; després ens varen dir si en voliem i nosaltres varem dir que gràcies. Després me'n vaig anar a caçar maduixes; ens pensavem que erem molt lluny i vàrem sortir del bosc i vàrem veure «Can Sidro», primer el meu germà plorava de por però després reia molt.

Maria Serramitjana

ooOoo

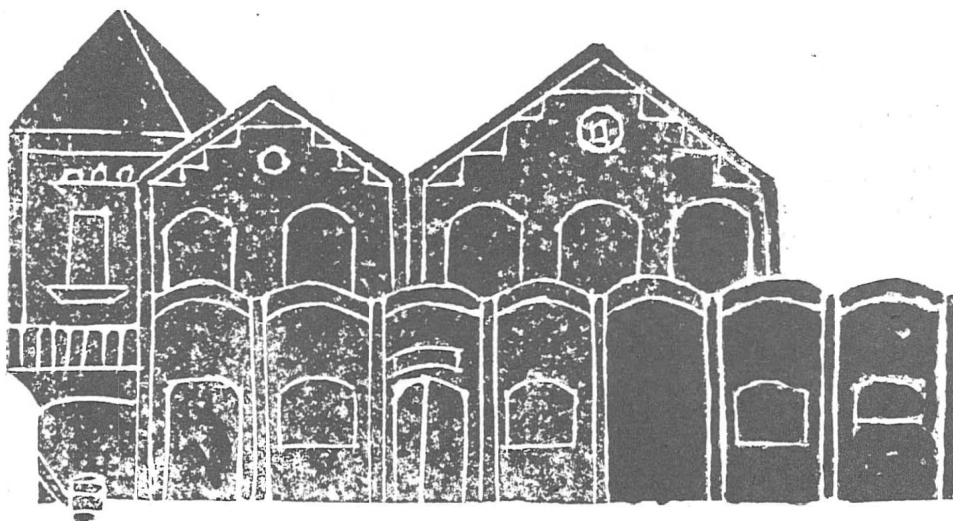
EL NEN ENTREMALIAT

Una vegada hi havia un nen molt entremaliat que mai no creia els seus pares. Un dia en sortir de l'escola va anar a fer malbé un niu que hi havia dalt d'un arbre molt alt; s'enfilà i quan va ésser a dalt se li trenca la branca ¡Sort tingué d'un bon pagés que el va cullir i el va portar a casa seva i el noi va haver d'estar molt temps malalt, perquè es va trencar la cama.

Nois no seguiu l'exemple d'aquest noiet tant criminal, que va fer malbé la casa d'uns pobres ocellets que no li havien fet cap mal.

Lluïsa Vinyoles i Florentina Carreres

CENTRAL TERMAL

LES INDÚSTRIES DEL NOSTRE POBLE

Podem dir que la font de riquesa és l'indústria.

Les principals indústries del nostre poble són:

La del paper, la qual podem considerar-la, com la més important, ja que d'aquí surt paper que va arreu d'Espanya al por major.

Aquesta fàbrica es pot considerar com una de les més importants d'Espanya.

La de fil, no podem considerar-la tant important com l'anterior però també és de gran importància, ja que la formen dues fàbriques que exporten fil per tot Catalunya. Aquesta indústria actualment es troba faltada d'alguna matèria prima la qual cosa fa que no es desenrotlli amb normalitat. La segueix amb importància l'electricitat que dóna força a més de Bonmatí a tota la comarca o sigui la Selva i part del Gironès. Les principals centrals que produeixen aquesta força són: una tèrmica i una hidràulica a Bonmatí i a Osor.

Hi segueixen amb menys importància la de construcció de caixes i molí hidràulic. En aquestes indústries hi estan empleades la major part de les persones del poble.

Joaquim Vila i Josep Costa

(LLEGINT

HORITZONTALMENT

I VERTICAL)

LOGOGRIF

1 2 3 4 5 6 7	Savi català
6 7 3 4 5 6	Planta fruitera
4 3 6 7 6	Verb
7 4 5 6	Població catalana
4 7 6	Extensió d'aigua
6 5	Nota musical
1	Consonant

0	Consonant
0 0 0	Cosa freda
0 0 0 0 0	Per fregar
0 0 0	Per a la nit
0	Consonant

Benet Valentí

G. Solà - L. Martí

COPIA D'UNA ACTA DEL NOSTRE «LLIBRE D'ACTES»

Al poble de Bonmatí, el dia 6 de març de 1937, previa convocatòria es reuneixen en el local de l'escola del GRUP ESCOLAR DIDAC TERRADELL, tots els alumnes de la mateixa on celebren una reunió general ordinària presidida per la Junta en ple, baix el següent ordre del dia:

- 1.— *Aprovació de l'acte anterior*
- 2.— *Estat de comptes*
- 3.— *Funcionament de la Biblioteca*
- 4.— *Camp de Pràctiques Agrícoles. Explotació d'uns terrenys per la Cooperativa. Arrendament de les parcel·les.*
- 5.— *Estació Metereològica.*
- 6.— *Jardins de l'escola. Com conservar-los.*
- 7.— *Proposicions que presentin els socis*

La reunió fou presidida per Pelai Coll el qual obrí la sessió.

Tot seguit el Vice-Secretari Valentí llegí l'acte anterior la qual fou aprovada amb la protesta del nostre mestre, Cesar Ballesta, perquè en l'acte anterior constava, que la Junta Directiva es cuidaria de comprar les revistes infantils i encara no les havia comprades.

Seguidament el caixer llegí el llibre de Caixa amb els totals següents:

Entrades 106'90 ptes. Sortides 23'65 ptes. Saldo 83'25 ptes.

S'entrà al tercer punt el qual tracta del funcionament de la Biblioteca. Josep Costa ens llegeix el reglament de la Biblioteca. Els alumnes se n'enteren per darrera vegada i s'aprovà sense cap protesta ni vot en contra.

Es va a la votació per tal d'elegir quatre bibliotecaris i quatre suplents.

Surten elegits els següents bibliotecaris:

Pelai Coll amb 32 vots

Benet Valentí amb 25 vots

Josep Costa amb 22 vots, i

Ramon Parareda amb 22 vots

suplents:

Casimir Pla 16 vots, I. Casadevall 15 vots, J. Castanyer 14 vots i R. Torrent 11 vots.

Tot seguit es parlà de la quota que havien de pagar els nois que no són de l'escola i vulguin llibres de la Biblioteca. C. Pla demana la paraula, manifestant que segons l'obra s'hauria de pagar 0'10 ptes. S'acorda per votació que la quota als ex-alumnes seria de 0'10 ptes. Els alumnes pagarien la quota voluntaria.

S'entra al quart punt el qual tracta del Cam de Pràctiques Agrícoles. Es parlà que la Cooperativa es quedaria el terreny sense cultivar, el qual fou acceptat. Seguidament es parlà de l'arrendament de parcel·les. J. Castanyer digué que havien de pagar 0'50 ptes. cada any tots els alumnes del primer grau que tinguessin parcel·la i els de segon grau 0'10 ptes. cada any.

A Rovirola digué que s'hauria de pagar els del primer grau 0'25 ptes., els del

segon grau 0'10 ptes. cada any. S'aprova per votació nominal que els alumnes que tinguessin parcel·la en el primer grau 0'50 ptes. i 0'15 ptes. en el segon grau, que es pagaria per anys vençuts.

S'entra al 5.^è punt el qual parla de L'ESTACIÓ METEREOLÒGICA. S'acorda que es farà una llista de tots els alumnes del primer grau i es cuidarien de les observacions tots els nois i noies per ordre de més a menys edat.

També s'acorda donar un vot de gràcies al senyor Eduard Fontseré del Servei Meteorològic de la Generalitat, per haver-nos regalat un pluviòmetre. El nostre mestre ens diu que la millor manera de correspondre a l'obsequi del senyor Fontseré era la de procurà que mai les observacions s'interrompin, i que es procuri portar o fer per la nostra Estació els aparells d'observació que ens manquen.

S'entra al sisè punt que tracta dels jardins de l'escola. S'acordà posar uns rètols en els Jardins per tal de que siguin respectades les flors. Més tard i si es veu que d'això no n'hi ha prou es nomenaran inspectors de Jardins.

I no havent-hi cap més assumpte a tractar s'aixeca la sessió; de la qual jo el Vice-Secretari n'aixeco la present acta que firmen:

El president:
Palai Coll

El vice-president:
Josep Costa

El secretari:
Joaquim Vila

El vice-secretari:
Benet Valentí

El caixer:
Casimir Pla

Els vocals.
Josep Castanyer
Josep Huix
Josep Barnades

ooOoo

PIROGRAVAR

Pirogravar és l'art de gravar sobre fusta amb foc per mitjà d'una punta metal·lica.

Piro vol dir (foc) i *gravar* (dibuixar en relleu). És un aparell que nosaltres usem per fer dibuixos en el periòdic, encara que la major part els fem amb linòleum.

Està format per uns fils elèctrics; un dels s'enxufa, i el seu cap es comunica amb una caixeta en la que hi ha una broca que serveix per donar força.

Al costat d'aquesta caixeta hi ha un altre fil, en l'extrem del qual hi ha una ploma de cautxu amb la seva corresponent plomita, que generalment sol ésser de platí. Aquest aparell fou inventat per Perier i Paquielin.

ooOoo

Josep Barnades

ENDEVINALLES

Que és el que volta les
habitacions i mai no es
mou d'allà mateix?

J. Castanyer
ooOoo

A veure si endevineu el nom i cognom d'un alumne de l'escola que barrejant
les lletres digui *arros, violi, vela, pon*

Rosita Rovirola

EL TER

Aquest riu que fa anar les nostres indústries, neix a l'Ull de Ter a terme municipal de Setcases.

Té un curs de 167 qm.; molt més que de Girona a Barcelona i com a afluents principals té el Ritort que se li uneix a Camprodon, el Fresser a Ripoll; el Brugent quasi davant la Sellera i l'Onyar a Girona.

Passa pels següents pobles: Camprodon, Ripoll, Manlleu, Anglès, Bonmatí, Besanó, Salt, Girona, Flassà, i Torroella de Montgrí.

Desenvoca a la Platja de Pals, davant les illes Medes.

En el Ter jo he nedat i pescat moltes vegades.

Lluís Massana

Quin es el colmo d'un músic?

Joan Boada

ooOoo

Què és una cosa que no té pipa i fuma?

Lluïsa Vinyoles

ooOoo

Què és una cosa que té peus i corre, no té dits i porta anell?

Dolors Valentí

ooOoo

Què és una cosa que es planta i porta barba?

Josep Pol

ooOoo

Què fa el que canta a la taula i xiula al llit?

J. Casadevall

ADVERTIMENT

La Direcció i Redacció de L'AMIC posa en coneixement de tothom que faltes d'ortografia que hi ha en els treballs publicats, unes són degudes a la manca de lletres d'un sol «tipu», altres a no posseir lletres amb accent i altres, la majoria, als alumnes que componien malament. Procurarem que en altres números no passi això.

EL DIRECTOR

ELS REDACTORS

UNA PREGUNTA A LES ALUMNES

Quina és la professió que més t'agradaria?

Maria Tarrés, *sastressa*
Maria Vinyoles, *modista*
Encarnació Artigues, *artista*
Rosa Rovírola, *sastressa*
Dolors Valentí, *modista*
Josefa Reset, *brodadora*
Lluïsa Vinyoles, *pintora*
Maria Serramitjana, *brodadora*
Antonia Solà, *dibuixant*
Encarnació Comas, *treballadora de fàbrica*
Guadalupe Solà, *aviadora*
Maria Castanyer, *infermera*
Rosa Garangou, *modista*

Carme Solà, *jardinara*
Mercè Pigem, *modista*
Catalina Masachs, *sastressa*
Emilia Ros, *onduladora*
Montserrat Massana, *mestressa*
Sofia Guix, *treball de fàbrica*
Florentina Carreras, *modista*
Maria Comas, *modista*
Carmen Surroca, *brodadora*
Rosa Pla, *modista*
Lourdes Martí, *infermera*
Pilar Puig, *modista*
Lluïsa Pla, *modista*
Francesca Vilalta, *treballadora de fàbrica*

ooOoo

GITANOS

Una vegada va venir un carro de gitanos i també gitanes i varen venir a la plaça i arreclaren olles i ensats i va venir el vespre i els varen fer marxar perquè potser agafarien moltes coses que no són seves, i ningú no els agradaria.

Josep Torrent

ooOoo

ENDEVINALLES

Què és una cosa que té davant la cara i no la veu?

Montserrat Massana

ooOoo

Què és una cosa que quant més madura més verd es torna?

Josep Casadevall

ooOoo

Un marxant que n'hi posa un tant, que n'hi posa un, que n'hi posa dos, que n'hi posa tres, que n'hi posa quatre, que n'hi posa cinc.... prou, senyor, que n'està dins!

Antonia Solà

ooOoo

Plana com la mà,
blanca com la neu,
parla sense boca,
Camina sense peus.

Maria Ros

